۷۲ ساعت پس از پیروزی اردوغان در انتخابات داخلی ترکیه

«توییتر» در ترکیه رفع فیلتر شد

عکس: Reuters

میلاد حسنی: درست چند ساعت پس از پیروزی حزب اردوغان در انتخابات محلی ترکیه کلیپی از شبکه‌های این کشور پخش شد که در آن از تمامی مردم ترکیه بابت اطمینانی که مردم این کشور نسبت به آنها داشتند تشکر می‌کند و این پیروزی را نه‌تنها متعلق به طرفداران خود می‌داند بلکه آن را پیروزی ملت ترکیه خطاب می‌کند. این در حالی است که این پیروزی برای حزب عدالت و توسعه با اما و اگرهایی همراه بوده است و اردوغان نیز در ساعات پایانی شمارش آرا در میان طرفداران خود ظاهر می‌شود و منتقدان خود را به گرفتن انتقام سختی تهدید می‌کند و این پیروزی را تازه آغاز راه حزبش اعلام می‌کند و اسب خود را برای انتخابات ریاست‌جمهوری در همین سال‌جاری زین می‌کند. اما این پیروزی با وجود اینکه با سختی‌های فراوانی برای حزب عدالت و توسعه به دست آمده است با حرف و حدیث‌هایی همراه شد. مخالفان اردوغان می‌گویند که شهرداران منتسب به حزب عدالت و توسعه در شهرهای بزرگ از جمله آنکارا و استانبول تقلب کرده‌اند. روزنامه حریت‌دیلی نزدیک به حزب جمهوری‌خواهان خلق ترکیه مدعی شده‌اند در برخی مدارس آنکارا آرایی را یافته‌اند که مسوولان برگزاری انتخابات قصد سوزاندن آن را داشته‌اند. همین روزنامه در ادامه مدعی می‌شود که برخی از مردم آرایی نیمه‌سوخته در خارج از استانبول یافته‌اند که در آن برگه‌های آرای مردم پیدا شده است. این در حالی است که اردوغان بی‌توجه به ادعاهای موجود، پیروزی خود و حزبش را قطعی می‌داند و اعتراضات را تنها به‌دلیل نبود تحمل مخالفانش نسبت می‌دهد. با این حال مردم آنکارا به نشانه اعتراض به پیروزی نماینده حزب حاکم، ۴۸ ساعت در خیابان‌ها حضور یافتند و خواستار بازشماری آرا شدند. این اعتراضات اما در نهایت با حمله پلیس و خودروهای آب‌پاش مواجه شد و مردم معترض متفرق شدند.

با این پیروزی اردوغان توانسته است نسبت به سال ۲۰۰۹ آرای بیشتری کسب کند. این‌بار بر اساس آمار ارایه‌شده از سوی وزارت کشور ترکیه حزب وی ۴۶ درصد آرای مردم این کشور را به دست آورده است که با وجود تمامی مصایب «نخست‌وزیر» آرایی قابل توجه به حساب می‌آید.

حزب اردوغان در سال ۲۰۰۹ توانسته بود که ۳۹درصد رای مردم را از آن خود کند. با این وجود ۲۴ساعت پیش از برگزاری انتخابات محلی ترکیه «مهمت علی شاهین» وزیر کشور سابق ترکیه در مصاحبه‌ای با «سی‌ان‌ان ترک» پیش‌بینی کرده بود که حزب عدالت و توسعه شانس برای پیروزی دارد اما این حزب به احتمال زیاد بتواند تنها ۳۰ تا ۳۵درصد آرا را به دست آورد. به‌گفته وی مسایل پارک گزی و اختلاس بزرگ در ترکیه که پای فرزند اردوغان نیز در میان است به‌طور خودکار بر آرای اردوغان تاثیر خواهد گذاشت. این در شرایطی است که نخست‌وزیر ترکیه پس از اعلام پیروزی حزبش، برای نخستین‌بار با فرزند خود بلال اردوغان در برابر طرفدارانش می‌ایستد تا به‌گفته برخی کارشناسان نشان دهد که وی با وجود همه اتهاماتی که پیرامون خود و خانواده‌اش است ذره‌ای از خواسته‌های خود عقب‌نشینی نخواهد کرد. در این میان اما برخی از مخالفان اردوغان می‌گویند که قطع برق در برخی از مکان‌های رای‌گیری احتمال دستکاری در آرا را بیشتر کرده است. این در شرایطی است که «تانر بیلدیز» وزیر انرژی ترکیه در مصاحبه با رسانه‌های ترکیه می‌گوید که قطع برق عمدی نبوده است و حضور یک گربه در ایستگاه مرکزی برق در استانبول باعث قطع برق شده است. او می‌گوید: «من نمی‌خواهم بگویم که تمامی علت قطع برق به‌دلیل حضور یک گربه در ایستگاه برق بوده است. اما سرآغاز مشکلاتی بوده است که به قطع برق انجامیده است». او در ادامه می‌افزاید: «مشکلی که به وجود آمد نزدیک به ۴۶ ساعت وقت از متخصصین گرفت تا ایستگاه به نقطه عادی خود بازگردد.»

با این وجود برخی از شهروندان ترکیه‌ای این موضوع را به‌عنوان یک لطیفه در شبکه‌های اجتماعی بازپخش کرده‌اند. اما همزمان با پیروزی اردوغان در انتخابات محلی این کشور، حزب « ب د پ» یا حزب صلح و دموکراسی که از آن حمایت کرده است توانست در تمامی شهرهای کردنشین پیروزی‌های قابل‌توجهی به دست آورد. از مهم‌ترین برندگان این انتخابات «گلتن کیشانک» است که وی پیش از این توسط دادگاه‌های ترکیه به دلیل سخنرانی علیه امنیت ملی به زندان افتاده بود. هم‌اینک بر اساس زمزمه‌های موجود حزب صلح و دموکراسی قصد دارد که خود را متحد حزب اردوغان کند.

پیش از این نیز برخی از کارشناسان نزدیکی این دو حزب را برای پیروزی بزرگ اردوغان در انتخابات ریاست‌جمهوری پیش‌بینی کرده بودند. با این حال پروین بولدان یکی از اعضای حزب کردها می‌گوید که همه‌چیز به نحوه حرکت اردوغان در آینده بستگی دارد. مهم‌ترین مبحثی که هم‌اینک بین کردها و حزب عدالت و توسعه باقی‌مانده بحث صلح پایدار است که کردها می‌گویند اردوغان چند وقتی است که این موضوع را به فراموشی سپرده است. بولدان می‌گوید: حمایت کردها از اردوغان برای انتخابات ریاست‌جمهوری به‌نحوه عملکرد وی باز می‌گردد. اما برخی از کارشناسان می‌گویند که حزب صلح و دموکراسی در واقع قصد دارد از حزب حاکم امتیاز بیشتری بگیرد تا بتواند خواسته‌های خود را به پیش ببرد. به‌گفته این دسته از کارشناسان رابطه کردها با حزب جمهوری‌خواهان خلق که خود را« کمالیست» می‌خوانند به‌شدت تیره است و آنها همواره از سوی جمهوری‌خواهان خلق به‌عنوان جدایی‌طلب شناخته شده‌اند.

آفتاب آمد دلیل آفتاب

سه هفته پیش یکی از دادگاه‌های مستقر در آنکارا پس از اینکه به بسته‌شدن توییتر پاسخ نداد حزب عدالت و توسعه در اقدامی یک‌جانبه ابتدا توییتر و سپس یوتیوب را مسدود کرد. بر اساس قانون تازه‌ای که حزب حاکم در پارلمان تصویب کرده است حزب حاکم حق دارد چنانچه دادگاهی در سر موعد به دادخواهی دولت نپردازد این حزب حق دارد که خود راسا حکم را اجرا کند. این قانون جنجال‌برانگیز چند ماهی بین قوه مجریه و قوه مقننه این کشور در رفت‌وآمد بود اما پیش از سال نو شمسی در نهایت تصویب شد و برخی از حقوقدانان آن را دخالت آشکار حزب عدالت و توسعه در امور قضایی دانستند. با این وجود با شکایت حزب جمهوری خلق ترکیه از حزب حاکم به‌دلیل مسدودکردن توییتر، دادگاه قانون اساسی این کشور حزب حاکم را ملزم به‌رفع فیلتر از این شبکه اجتماعی کرد. هر چند که بر اساس قوانین موجود ترکیه چنانچه دادگاه قانون اساسی ترکیه حکمی صادر کند بلافاصله باید رنگ اجرایی به خود بگیرد با این وجود ۲۴ ساعت طول کشید که حزب حاکم از شبکه توییتر رفع فیلتر کند. یکی از کاریکاتوریست‌های ترکیه نشان لوگوی توییتر را که پرنده‌ای در حال پرواز است با پرندگانی مقایسه کرده بود که به سپاه ابرهه حمله کرده بودند. دولت ترکیه فیلترکردن توییتر را به‌دلیل اهانت به مصطفی کمال معمار ترکیه نوین اعلام کرده بود، اما برخی می‌گویند این حزب به‌دلیل افشای نوارهای صوتی مربوط به اختلاس، اقدام به فیلتر این سایت کرده بودند. آخرین نواری که از سوی این سایت در ترکیه «توییت» شده بود نواری بود که به جلسه هاکان فیدان رییس سازمان امنیت ترکیه مربوط می‌شد که در آن اعلام کرده بود که نخست‌وزیر خواهان حمله به سوریه است و باید از داخل ترکیه چندین موشک به سمت شهرهای مرزی فرستاده شود تا بهانه‌ای برای حمله پیدا کنند. نواری که با واکنش تند برخی از مخالفان همراه شد و کمال کیلچداراوغلو، دبیرکل جمهوری‌خواهان خلق با شرمگین‌خواندن این نوار به اردوغان گفته بود ملت ترکیه با هیچ کشوری سرجنگ ندارد و اگر وی قصد جنگ دارد فرزند خود را آماده کند تا به سوریه اعزام کند.

روزشمار پانزده‌روزه بحران اوکراین

دنیای سیاست پیوسته در حال حرکت است و تحرکات آن یک لحظه متوقف نمی‌شود. در این میان روسیه، کریمه و اوکراین نام‌هایی است که مرتبا در صدر اخبار جهان قرار دارند و هر روز اتفاقات تازه‌ای پیرامون آنها رقم می‌خورد. در زیر بخشی از مهم‌ترین اتفاقات ۱۵روز اخیر بحران اوکراین را با هم مرور می‌کنیم.

۲۲مارس: روسیه با استقرار ناظران بین‌المللی در اوکراین برای بررسی وضعیت امنیتی این کشور موافقت کرد؛ گروهی که به گفته مقام‌های اوکراین امکان دسترسی به تمام نواحی این کشور را خواهند داشت.

۲۳مارس: نزدیک به ۱۸۹ سایت نظامی کریمه به کنترل روسیه درآمد. اوباما خواهان برگزاری نشست اضطراری گروه «جی۸» شد.

۲۴مارس: رهبران هفت کشور بزرگ صنعتی عضویت روسیه در گروه «جی۸» را به حالت تعلیق درآوردند. به گفته آنها روسیه در صورت تغییر رویه می‌تواند جایگاه خود را بازیابد. پس از نشست اضطراری این گروه که به درخواست باراک اوباما، رییس‌جمهوری آمریکا برگزار شد، اعلام شد نشست هشت کشور صنعتی بزرگ در سوچی در ماه ژوئن لغو شده و قرار است این نشست بدون حضور روسیه در بروکسل برگزار شود.

۲۴مارس: لاوروف در واکنش به تعلیق عضویت روسیه در گروه «جی۸» گفت؛ هیچ تراژدی بزرگی نیست اگر مسکو از گروه «جی۸» اخراج شود.

۲۵مارس: باراک اوباما به روسیه هشدار داد اگر به تعرض به حاکمیت ملی اوکراین ادامه دهد با تحریم‌های بیشتری مواجه خواهد شد. رییس‌جمهور آمریکا در پایان دوروز اجلاس امنیت هسته‌ای در لاهه هلند گفت این کشور و متحدان اروپایی‌اش آماده هستند به کل اقتصاد روسیه ضربه بزنند؛ حتی اگر این تحریم‌ها به ضرر اقتصاد خود آنها تمام شود.

۲۶مارس: انتشار یک نوار از صحبت‌های تلفنی یولیا تیموشنکو نخست‌وزیر سابق اوکراین علیه روسیه بازتاب گسترده‌ای در رسانه‌های روسیه داشت. تیموشنکو در این گفت‌وگوی تلفنی تهدید می‌کند که باید «روس‌های لعنتی را با اسلحه کشت.» در این گفت‌وگوی تلفنی «شوفریچ» به تیموشنکو می‌گوید: پیش از گفت‌وگو با شما داشتم با یکی از دوستان صحبت می‌کردم، او نزدیک بود از ناراحتی گریه کند، از وقایع کریمه خسته شدم؛ تیموشنکو نیز در واکنش به این اظهارات شوفریچ به او می‌گوید: «من هم دوست دارم سلاحم را بردارم و به آنجا (کریمه) بروم و این روس‌های لعنتی را بکشم.» تیموشنکو با وجود اینکه اصل این نوار را تایید کرد، اما گفت متن سخنان او دستکاری شده و لحن سخنان او اینگونه نبوده است.

۲۷مارس: صندوق بین‌المللی پول با اعطای یک وام به اوکراین موافقت کرد. میزان این کمک مالی بین ۱۴ تا ۱۸میلیارددلار اعلام شد. در مقابل این کشور موظف است نسبت به اعمال تدابیر ریاضت اقتصادی اقدام کند. اعطای این وام راه اوکراین را برای دریافت سایر کمک‌های مالی خصوصا از جانب اتحادیه اروپا و ایالات متحده آمریکا در عرض دو سال باز می‌کند.

۲۷مارس: مجمع عمومی سازمان‌ملل همه‌پرسی کریمه را برای الحاق این شبه‌جزیره به روسیه غیرقانونی و حمایت خود را از تمامیت ارضی اوکراین اعلام کرد.

ادامه در صفحه ۱۴

نگاه

حکم اعدام ۵۲۸ عضو از اخوان‌المسلمین

به مرگ بگیر تا به تب راضی شوند

حجت‌الله جودکی

جامعه مصر طی چند سال گذشته تلاش کرد تا از گردنه موجود فراروی خود یعنی دیکتاتوری عبور کند. طی این چند سال تلاش فراوانی از سوی مردم و گروه‌های مختلف صورت گرفت اما به فرجام مناسبی نرسید زیرا از مدیریت مناسبی برخوردار نبود. وقتی مبارک از قدرت کناره گرفت مردم احساس پیروزی کردند در حالی که فقط ۲۰درصد از قدرت نظام سابق کاسته شد. یعنی فقط مبارک کنار رفت اما ارتش، نظام امنیتی و اداری و دیگر ساختارهای نظام سابق پابرجا باقی ماند. در انقلاب مردم مصر، فقط انقلابیون نبودند که تلاش کردند بلکه فرصت‌طلبان هم با آنان همسو شدند و در نتیجه آنها برای قبول‌کردن این قدرت ۲۰درصدی از هیچ کار ناصوابی دریغ نکردند. به یکدیگر نارو زدند؛ آنان می‌پنداشتند که تمام قدرت مصر در اختیار آنهاست در حالی که فریفته شده بودند؛ اگر آنان به‌جای درگیرشدن با یکدیگر همین قدرت ۲۰درصدی را درست مدیریت می‌کردند، با استفاده از آن موقعیت می‌توانستند درصد بیشتری از نظام سابق را تغییر دهند و بر قدرت مردم بیفزایند. ولی سرانجام شد آنچه شد و نظامیان بار دیگر توانستند با استفاده از خلأ مدیریتی انقلابیون، قدرت را قبضه کنند.

در این منازعه نابرابر انقلابیون چند دهه به عقب رانده شدند و اساسا تشکیلات متمرکز و نیرومندی چون اخوان‌المسلمین به دلیل ناشی‌گری در برخورد با رقبا عقیم و سترون شد. اکنون نظامیان با کودتا موفق شده‌اند نه‌تنها آن ۲۰درصد قدرت را از مردم بگیرند، بلکه تلاش می‌کنند تا جلو تکرار هرگونه شورش و انقلابی را هم بگیرند. گزارش هفته گذشته بی‌بی‌سی از زندان‌های مصر بسیار وحشتناک است. شروع مجدد شکنجه با استفاده از ابزار نوینی که حتی مبارک هم در اختیار نداشت و استفاده از اعمال شنیعی همچون آزار جنسی نشانگر بدسرشتی نظامیان است. اعلام حکم اعدام از سوی یکی از دادگاه‌های فرعی شهر قاهره یعنی در منطقه المونیا برای ۵۲۸ نفر فقط یک چیز را ثابت می‌کند و آن اینکه نظامیان قصد دارند چنان زهرچشمی از مردم بگیرند که اندیشیدن به آزادی و عدالت اجتماعی هرگز به مخیله آنان خطور نکند. شکی نیست که آنها قادر به اجرای چنین حکمی نخواهند بود اما آنها سیاست به مرگ بگیر تا به تب راضی شود را پیشه کردند. اکنون جامعه مصر از خشونت زایدالوصفی رنج می‌برد که ناشی از دوقطبی‌شدن جامعه این کشور است.

از یک سو نظامیان حاکم و از سوی دیگر گروه‌های تروریستی به ترویج خشونت مشغولند.

انفجار در جلو دانشگاه قاهره نشان می‌دهد برخی تلاش دارند نه از راه اصلاحات و گسترش نهادهای مدنی و آزادی‌های مشروع بلکه به شیوه انفجار و ترور با نظامیان مقابله کنند. شکی نیست تا زمانی که این دو قطب دست از خشونت و تلاش‌های نامرغوب خود برندارند همه جریان‌های سیاسی و اجتماعی مسوول اوضاع فعلی هستند و کسی نمی‌تواند بار گناه را بر دوش دیگری بیندازد. زیرا نخبگان جامعه به خوبی می‌دانند در جامعه‌ای که به بلوغ فکری نرسیده است رسیدن به آزادی و عدالت به سختی امکان‌پذیر است و متاسفانه اکنون در مصر چنین اوضاعی حاکم است. به همین دلیل است که دیکتاتور مخلوع مصر از درون زندان بشارت می‌دهد که فقط آقای السیسی می‌تواند عزت را به مصر بازگرداند. این نکته نشان می‌دهد نظامیان پیوند پنهانی خود را کاملا حفظ کرده‌اند و اگر ترس ناشی از انفجار اجتماعی نباشد، آنان مبارک را بار دیگر به قدرت می‌رسانند.

به نظر می‌رسد نظامیان با فشارهای بیرونی و درونی مواجه شده‌اند زیرا هفته گذشته آقای بان کی مون دبیرکل سازمان‌ملل متحد در دیدار با وزیر امور خارجه مصر آقای نبیل فهمی نسبت به خشونت‌های موجود در مصر و به‌ویژه حکم اعدام فله‌ای برای ۵۲۸ نفر از مخالفان را به‌شدت محکوم کرد. البته نظامیان فقط در مقابل این فشار بیرونی از حمایت بی‌دریغ ارتجاع عرب به رهبری عربستان برخوردارند زیرا آنان هم تمایل دارند که مساله مصر به درس حکمت‌آموزی برای مردم عرب منطقه تبدیل شود که گاهگاهی اعتراضات خود را به اشکال مختلف نسبت به نابرابری و عدم آگاهی در کشورهایشان نشان می‌دهند. عربستان تلاش دارد تا با صدور بحران به دیگر کشورها چهره آرامی از کشور خود نشان دهد؛ کشوری که به آتشفشان خاموشی شبیه است و هر لحظه انتظار فوران آن وجود دارد.

جدول ۱۹۴۷

جدول عادی

افقی:

۱ - دو مقوله تاکید شده در شعار امسال که با عزم ملی و مدیریت جهادی محقق خواهد شد - رمق آخر ۲ - خط تلفن - حرف اول و آخر را در اداره می‌زند - شهری در آذربایجان‌غربی ۳ - سرتاسر - عجله و تندی - برخی آن را از سر گشادش می‌نوازند! ۴ - زمینه پشت سوژه در عکاسی - نوعی قایق پارویی - معاشرت ۵ - معاون هیتلر - سازمان جهانی خواروبار و کشاورزی - کاخ تاریخی فرانسه ۶ - لایه محافظ دندان - کاشف نیروی جاذبه زمین - خیس ۷ - دارای نظم - پایتخت کلمبیا - بدبخت ۸ - پیوند زناشویی - نی باریک - آخرین حد چیزی ۹ - کلمه پرسش - مجموعه شعری سروده «سهراب سپهری» - آتشگیره ۱۰ - نفس بلند - قهرمان شاهنامه که برای اثبات بی‌گناهی از آتش گذشت - نشانی ۱۱ - گوشه‌ای در آواز ابوعطا - تخم کتان - بخیل ۱۲ - از علایم نگارشی - در کبد تولید می‌شود - ابزار ۱۳ - حیوانی با شاخ‌های زیبا - خدمتکار - شکلی هندسی ۱۴ - حوض کم‌عمق تزیینی - یکتا - شیوه و روش ۱۵ - نشانه جمع فارسی - شهرستانی در استان کرمانشاه.

عمودی:

۱ - کتاب ابوریحان بیرونی در ریاضیات و نجوم - در جست‌وجوی سرنخ است ۲ - لغت‌نامه عرب‌ها - آزرده - کشور نیشکر ۳ - دیگ دهان گشاد - بالش - همسفر نخ ۴ - بت - فدراسیون جهانی بسکتبال - تقویم ۵ - آحاد - زن سرخ روی - سنگ آسیاب ۶ - مروارید درشت - برگشتن - طرد کردن ۷ - خدای هندو - نقاش چیره دست هلندی قرن نوزدهم - گفتم زمهرورزان رسم... بیاموز ۸ - فنی در کشتی - نویسندگی - گرامی ۹ - واضح و قابل شنیدن - از سازهای زهی - حصیر ۱۰ - ماده اصلی گلوله - رختشوی - خرس فلکی ۱۱ - گرداگرد دهان - از گروه‌های موسیقی معروف کشورمان - واحد پول امارات ۱۲ - اثر جاودانه سعدی شیرازی - نشان تجاری کالا - اندیشه ۱۳ - پرورش‌دهنده - بخت و اقبال - بادگلو ۱۴ - اثر مشهور «امیل زولا» فرانسوی - جواب دادن به پرسش‌های امتحان از روی ورقه دیگری - نوعی لباس مردانه و زنانه ۱۵ - اولین دوره شاهنامه - از کار و تلاش گریزان است.

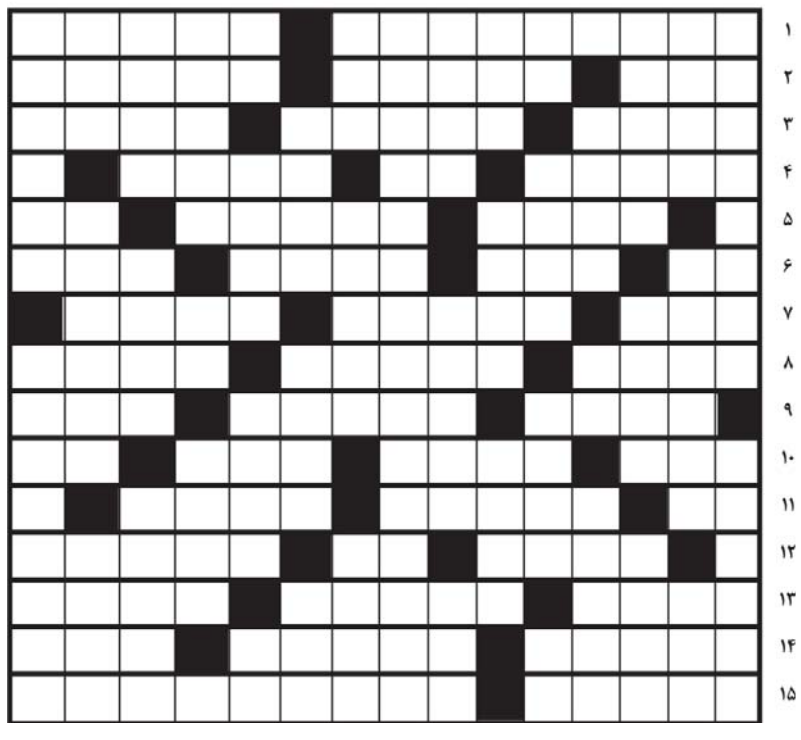

جدول ۱۹۴۶

جدول ویژه

افقی:

۱ - کتاب یادداشت‌های سیدناصر حسینی‌پور از اردوگاه‌های مخفی اسرای ایرانی - خراش نامحسوس ۲ - الهه عشق و زیبایی - از مرکبات - دین برتر ۳ - زبان قراردادی بین چند نفر - از شبکه‌های رادیویی پرمخاطب - خواهش ۴ - شرط دوستی - شهری در فرانسه - ماده‌ای که از سوزاندن شکر به دست می‌آید ۵ - علامت اختصاری «نسخه بدل» - ظرف سفالی دهان گشاد - خالق رمان آرزوهای بزرگ ۶ - دربان - منافقان جنگ نهروان - راز بی‌پایان! ۷ - شیوه خاصی از تفکر - کتابی از دافنه دوموریه - شهر تاریخی و باستانی اروپا ۸ - نان نازک - دستی - گریزان ۹ - تیر عمود بر عرشه کشتی - ارمنی‌ها - تصور و خیال ۱۰ - پهلوان - نویسنده‌ای با نام مستعار دخو - افسوس ۱۱ - در هر زمان - شیوه تلفظ - گودال ۱۲ - شاعر قونیه - بازدارنده - واحد فرعی کار و انرژی ۱۳ - فریاد بلند - رنگین‌کمان - الله‌اکبر گفتن ۱۴ - خبرگزاری دانشجویان - پیامبری از بنی‌اسراییل - چشم دلفریب ۱۵ - عود - هنرپیشه نوجوان انگلیسی و ایفاگر نقش هری‌پاتر.

عمودی:

۱ - فلزی رادیواکتیو و خطرناک - عبادتگاه زرتشتیان ۲ - پشه مالاریا - جروبحث بیهوده - سیاه رگ ۳ - ایالتی در آمریکا - پاکدامن - پروانه هواپیما ۴ - سهولت و آسانی - بم‌ترین ساز بادی فلزی - بلندترین قله ایران ۵ - لغو کردن - نوعی پرنده شکاری - دوتا الف ۶ - سیاهدانه معطر - خشک - تابناک ۷ - شهری در هندوستان - از رسته‌های نظامی - برای اظهار تالم و شکایت گویند ۸ - معتمد - جانوری خوش‌آواز - هم آواز ۹ - شترمرغ منقرض‌شده - لوچ - شهری در پاکستان ۱۰ - پیمانه - پوپک - حرف همراهی ۱۱ - پیشوندی منفی - ناخوشایند بودن - بازگشت ۱۲ - تلاش و زحمت - آینده - از لبنیات ۱۳ - بدگو - بادگلو - از درختان جنگلی شمال ایران ۱۴ - خطاب محترمانه برای بانوان - مقام و منزلت - گوشه‌ای ضربی در دستگاه شور ۱۵ - سرزمین‌های قطب شمال - دستگاه ثبت انقباض عضلات.

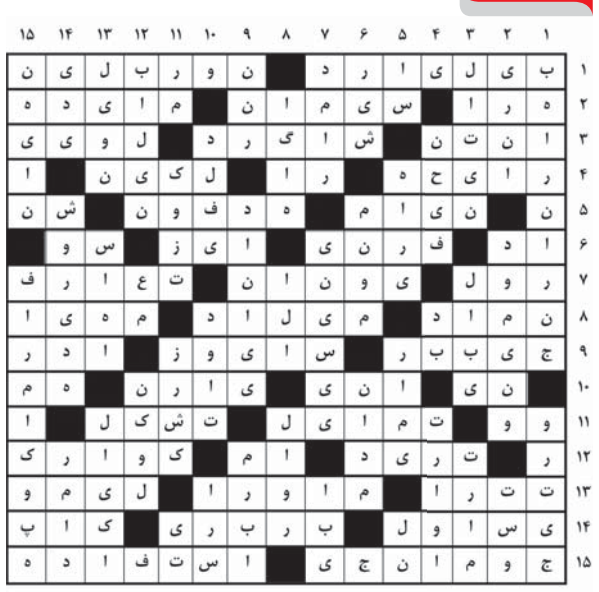

طراح جدول: بیژن گورانی

جدول شرق با دو شرح عادی و ویژه به چاپ می‌رسد. در صورت تمایل، می‌توانید ابتدا جدول عادی را با مداد حل کنید و سپس به حل شرح ویژه بپردازید.

سودوکو ۹۴۹

سودوکو

سودوکو Sudoku یک واژه ترکیبی ژاپنی به معنای عددهای بی‌تکرار است و امروزه به جدولی از اعداد گفته می‌شود که به عنوان یک سرگرمی رایج در نشریات کشورهای مختلف به چاپ می‌رسد.

۶	۵	۸	۴	۷	۱	۳	۹	۲
۱	۳	۷	۹	۸	۲	۴	۵	۶
۹	۲	۴	۵	۶	۳	۷	۱	۸
۸	۶	۵	۷	۳	۴	۹	۲	۱
۲	۷	۱	۸	۹	۵	۶	۴	۳
۳	۴	۹	۱	۲	۶	۸	۷	۵
۵	۱	۳	۶	۴	۷	۲	۸	۹
۴	۹	۲	۳	۱	۸	۵	۶	۷
۷	۸	۶	۲	۵	۹	۱	۳	۴